

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

1 Nutscö e Pablo o juancügö e Jesucristo rá cjagö apóstole, rá zopjü yo nte. Je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nutscöbe e cjuarma Timoteo rí pen'c'öbe ne carta. Nu'tsc'leji o ntets'leji Mizhocjimi in jmürüji a Corinto c'ü tsja a Acaya in ma't'üji Mizhocjimi, ngue'tsc'leji rí pen'c'öbe ne carta. Dya nguextjotsc'leji in cáräji a Corinto rí zenguats'ügöbe. Xo 'ñetjo c'o cjuarma c'o cárä c'o 'ñaja jñiñi a Acaya, rí xiqueji ra mbörü Cjimi c'o. **2**Rí ötcöbe Mizhocjimi c'ín Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sido ra nuc'leji na jo, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'leji, dya pje rí mbeñeji.

Sufrimientos de Pablo

3 Me na jo Mizhocjimi, rí unügö na puncjü 'na pójö. Ngue nu Tata e Jesucristo c'ín Jmugöji. Mizhocjimi me juentsqueji 'ma pje c'o rí sufregöji, na ngue ín Tatagöji c'ü. Y cjacüji rá mäji, na ngue ín Mizhocjimigöji c'ü. **4**Mizhocjimi cjacö rá mäjä. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra säjä o ndumü, o pje c'o ra sufre, ra sö rá zopjü c'o, ngue c'ua ra mäji.

Rá xicöji ja va tsjacö Mizhocjimi rvá mäjä 'ma mi sufregö. **5**Me go sufre e Cristo. Je xo ga cjazgönu, me rí sufregö na ngueje rí pëpcö c'ü. Pero angueze bübü ín mün'c'ö ngue c'ua me cjacö rá mäjä. **6**Ró sufregö rvá zo'c'öji. Pero o 'ñempc'ejí libre Mizhocjimi cja c'o na s'o c'o mi cjaji, y me go mäjä in mün'c'ejí. 'Ma rí sufregö, Mizhocjimi cjacö rá mäjä. Nguec'ua ra sö rá zo'c'öji 'ma pje c'o rí sufregueji ja c'o nzi rgá sufregö; ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua xo rí mäcjeji. Y rí zézhgueji, dya rí jyézgueji Mizhocjimi. Ngue c'ua rí unnc'ejí ngüenda, zö rí sufregö, zö cjacö rá mäjä, pero nde ngueje para rá pjöxc'öji. **7**Zö rí sufregueji c'ua ja nzi rgá sufregö, pero rí pärägö ra tsja'c'ejí Mizhocjimi rí mäcjeji, ja c'o nzi ga tsjacö rá mäcjö.

8Rí negö rí pärägueji cjuarma, ja c'o rvá sufregö ga manu a Asia. Me ró sufregö na puncjü, dya mi pärägö cjo ro huantagö c'o ma s'ëzhi. Ró cijñigö c'ü ro tügö nu. **9**O tsjacü Mizhocjimi ró cijñi a cjanu, ngue c'ua ro unnc'ö ngüenda c'ü dya mi sö ro sëchitsjëgö, ngue c'ua ro junt'ü ín mü'bü c'ü ro dyacö Mizhocjimi c'ü rva zëzhi. Na ngueje

angueze sö ra tsjapü 'na nte ra bübü na yeje 'ma ya rguí ndü. ¹⁰ Ya ro tūgö c'ü me ró sufregö, pero o mböxcö Mzhocjimi. Nguec'ua dya ró tūgö. Ngue Mzhocjimi c'ü pjöxcö. Rí pärägö ngueje c'ü ra mböxcö 'ma pje c'o xe rá sufre. ¹¹ Pero ni jyodü rí dyotcüji na puncjü Mzhocjimi ra mböxcö c'ü. A cjanu 'ma ra mböxcö Mzhocjimi, me na puncjü o cjuarma c'o ra unü 'na pöjö Mzhocjimi.

Por qué Pablo se tardó en ir a Corinto

¹² Me rí mäcjö, na ngueje rí pärägö c'ü na jo rgá zo'l'öji. Xo rí pärägö c'ü na jo rgá zopjügö yo nte, dya rí jodiügö c'ü ra ndenngueji co nuzgö. Mzhocjimi me pjöxcö rá minc'ö na jo, 'ñe rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bëchjine. ^{13,14} Ma rí pen'c'ejí 'na carta, xo rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rí xi'tsc'öji o bëchjine. Nguec'ua 'ma rí xörügueji, ra sö rí unnc'ejí ngüienda pje pjëzhi c'ü rí mangö. Bübüts'ejí c'o mäkö, na ngueje unüji ngüienda c'ü na cjuana c'o rí xi'tsc'öji. Pero rí te'begö rí mäköji na jo in texeji. Nutscö rí te'begö rá mä'c'öji c'e pa 'ma ra ejé e Jesucristo c'ín Jmugöji. ^{15,16} Ró cjjñi cja ín mü'bü nu'tsc'ejí mi mäköji mi creozüji. Nguec'ua ró mbeñegö ro 'ñe zenguats'üji, cja rrü magö c'ua a Macedonia. Nuc'ua 'ma ro pedye a Macedonia, ro nzhogü ro 'ñe zenguats'üji na yeje, ngue c'ua rvi mäcjeji na yeje. Nuc'ua ro sö ri pjöxcöji ngue c'ua dya pje ro bëtscö cja 'ñiji 'ma ro magö a Judea. ¹⁷ Pero dya mi sö ro ēcjö c'ua ja nzi

rvá mbeñe. Nguec'ua bübüts'ejí c'o mama c'ü ró matmato ro ejé, pero dya ró cjjñi, ngue c'ua dya rvá cumplegö. Bübüts'ejí c'o mama c'ü rí cjagö c'ua ja nzi ga tsja yo nte; mamaji c'ü rí mantjo c'ü rá cjagö, zö dya rí cjjñi cjo rá cumple. ¹⁸ Rí xi'tsc'öji, Mzhocjimi cumple c'ü mama. Je xo ga ciazgönu, 'ma pje c'o rí xi'tsc'öji, dya rí cjjñigö 'ha jña, cja rrü mangö c'ü 'na jña c'ü ri nan'ño. ¹⁹ E Silvano 'ñe e Timoteo 'ñezgö ró zo'l'öjme ró xi'tsc'öjme ja ga cja c'ü nu T'i Mzhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, dya yembeñe o jña c'ü; siempre mama c'ü na cjuana. ²⁰ Ma o ejé e Jesucristo, o zädä c'o ya vi mama Mzhocjimi. E Jesucristo o cumple texe c'o. Nguec'ua rí mangöji me na jo Mzhocjimi, na cjuana texe c'o mama. ²¹ Mzhocjimi ngue c'ü cjacöji rá zëzhgöji, rá sido rá ätpäji o jña e Cristo. Ngue angueze o juancüji. ²² Y o dyacöji o Espíritu o ejé cja ín mü'n'c'öji; nguec'ua jnetsezgöji c'ü ya ngue o t'izgöji dya c'ü. Bübü ín mü'n'c'öji dya o Espíritu Mzhocjimi, ngue c'ua rí pärägöji c'ü xe ra dyacöji Mzhocjimi c'o me na jo.

²³ Rá xi'tsc'öji jenga dya ró ēcjö a Corinto c'ua ja nzi rvá mangö. Pätcö ín mü'bü Mzhocjimi c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. 'Ma ro ēcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, rví jyodü ro huënhc'iji na ngueje c'o ma s'o c'o mi bübü a ndets'ejí. Nuc'ua me rvi nzhumügueji 'ma. ²⁴ Ma ro huënhc'oji, dya ro xi'ts'iji c'ü dya in creoji na jo. Na ngue ya in ejmeji e Jesucristo. C'ü rva huënhc'iji, ngue c'ü ro pjöxc'üji xa'ma ri

jyëzgueji c'o na s'o, ngue c'ua ri mäcjeji.

2 Ró mbeñegö c'ü dya ro ēcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, na ngueje dya mi negö me ro sentiogö a ndetsc'oji c'ua ja nzi rvá sentiogö 'na nu vez 'ma ró 'ñe zenguats'üji. Na ngueje 'ma ro tö'tc'üji c'ü xe ri cjaji c'o na s'o, me ro sentiogö. **2**Nuc'ua ro huënch'öji, nu'tsc'oji me xo ri sentiogueji 'ma. A cjanu, dya xo ro sö ro mäcjo 'ma. **3**Nguec'ua, dya ró ēcjö. Pero ró pen'c'eleji 'na carta ró huënch'öji, ngue c'ua 'ma ro ēcjö, ya rvi jyëzgueji c'o na s'o. Nuc'ua, dya cja ro sentiogö, ro mäjä co nu'tsc'oji. Na ngueje ró cijñigö, nu'tsc'oji in neji c'ü rá mäcjo. 'Ma jiyö, dya xo sö rí mäcjeji. **4**'Ma ró pen'c'eleji c'e carta, me ró cijñi cjo ri jyëzgueji c'o na s'o. Y me ró huëgö. 'Ma i xörügueji c'e carta, me xo i sentiogueji. C'ü rvá huënch'öji, dya nguextjo c'ü ri sentiogueji; xo ngue c'ü ri unnc'oji ngüenda me rí s'iyats'üji.

Perdón para el que había hecho mal

5Me ró sentiogö ín mü'bü, na ngue c'ü vi tsja na s'o c'e cjuarma. Pero dya nguextjozgö ró sentiogö, xo 'ñetsc'oji. **6**Nu'tsc'oji i ñagueji i castigaoji c'e cjuarma. Ya na jo, dya cja ni jyodü pje xe rí tsjapüji c'e cjuarma. **7**C'ü rí tsjagueji dya, rí perdonaoji na ngueje ya nzhogü o mü'bü. Y rí zopjiji na jo'o ngue c'ua ra mäjä. 'Ma jiyö, ra tögü o mü'bü c'e cjuarma rgá sentio na puncjü. **8**Rí ot'c'üji rí recibidoji na yeje dya c'e cjuarma, ngue c'ua ra unü nguënda c'ü me in s'iyagueji.

9C'ü rvá pen'c'öji c'e carta, ngue c'ü rva pärägö cjo ri tsjagueji c'o rvá xi'tsc'öji rvi castigaoji c'e cjuarma.

10Ma cjó c'o rí perdonaogueji, xo 'ñetscö xo rá perdonaogö. Rá perdonao, na ngueje je ga cjanu ga ne e Cristo c'ü jandgagö. Rá perdonao, ngue c'ua rí unnc'oji ngüenda ni jyodü rá perdonaoji. **11**Ma jiyö, ra ndöcöji e Satanás nu c'ü dya jo. Rí pärägöji, dya ne c'ü dya jo c'ü rá pötca perdonaoji.

Intranquilidad de Pablo en Troas

12Ró magö a Troas ró zopjü c'o nte ró xipjiji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y o recibidozüji na jo ró pëpcö c'ín Jmuji rvá zopcjöji.

13Mi te'begö mi cjuarmaji e Tito ro zät'lä a Troas rví 'ñeje cja in jniñigueji a Corinto. Pero dya go zät'lä. Nguec'ua me mi mbentsc'öji pje mi cjagueji. Nguec'ua rvá ēzhë c'o cjuarma a Troas, ró ma c'ua a ma a Macedonia; xa'ma je ro chjëgöbe nu e Tito.

Victoriosos en Cristo

14Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue bübü ín mü'n'c'ö e Jesucristo, pjöxcö Mizhocjimi.

Nguec'ua pedye na jo ín bëpjigö, zö pje c'o ri cjagö zö ri sufregö. Zö ja c'o ri sät'ägö, rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua ga inch'i o jña e Jesucristo texe cja ne xoñijomü, nzi ga inch'i o nguichjünü texe cja 'na ngumü. Nguec'ua na puncjü c'o ya mbärä e Jesucristo. **15**Yo nte me püns'üji na quijmi o nguichjünü. Je xo ga ciatjonu, me mäjä Mizhocjimi, na ngueje rí xipji yo nte ja ga cja

e Jesucristo. Je ga cjanu ga ne Mzhocjimi rá cjagö, zö bübü c'o ra dyätpä o jña e Cristo nguec'ua ra jogü o mü'büji, zö bübü c'o dya ra dyätpä o jña nguec'ua dya ra jogü o mü'büji. ¹⁶Rí zopjü yo nte. Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra bübütjo c'o. C'o dya ra 'ñench'e o mü'bü, ra ndü c'o, dya ra salvaji. Nguec'ua me na sjü'ü ne bëpji. ¿Ja rga cumplegö nu? ¹⁷Cärä na puncjü c'o xöpü o nte, nan'ño ga jichiji o jña e Jesucristo, cjaji ra ndöji o merio. Nutscö, dya ga cjanu rgá jizhgö. Rí xipji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Ngue Mzhocjimi c'ü o juancügö c'ü xo jandgagö ja rgá cjagö ne bëpji. Y pjöxcö e Jesucristo c'ü bübü ín mün'c'ö.

El mensaje del nuevo pacto

3 Na ngue c'o cja rvá xi'tsc'öji, bübü c'o ra mama: "Ndo cjapütsjé na nojo e Pablo, me cjapü c'ü me na jo ga xöpüte", ra 'ñeñeji. C'o nan'ño ga xöpü, tjéji o carta de recomendación. Nguec'ua gui recibidogueji c'o. A poco in cijñiji xo ni jyodü rá tjögö 'na carta de recomendación rá jí'tsc'öji, ngue c'ua rí recibidozgöji na yeje. A poco in cijñiji ni jyodü rí dyacöji 'na carta de recomendación rá jichi c'o 'ñaja cjuarma, ngue c'ua xo ra recibidozüji. ²'Ma ró zo'c'öji, i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo. Rí pärägö c'ü rí mbëpjigö cja Mzhocjimi. 'Ma cjó c'o xo ra unü ngüienda ja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, xo ra mbäräji 'ma c'ü rí mbëpjigö cja Mzhocjimi. ³'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mzhocjimi, e Cristo

o tsjapü o zi'ch'i in mü'büji c'o jña. Nguec'ua gui nzhodüji c'ua ja nzi ga ne anguez. Nguec'ua in chjéntcejeji 'na carta de recomendación, ngue c'ua ra unü ngüienda yo nte c'ü rí mbëpjigö cja Mzhocjimi. Nu o jña Mzhocjimi, dya jñu'sc'üji co o tinta; ngue o Espíritu Mzhocjimi o tsjapü o zi'ch'i in mü'büji. Mi jinguá 'ma o dyacöji Mzhocjimi c'o o mandamiento, o jñu's'ü cja laja c'o. Pero nudya, je ngue a mbo cja in mü'büji nu ja jü's'ü dya o jña.

⁴Na ngue pjöxcö e Jesucristo, rí pärägö c'ü sö na jo rá pépcö Mzhocjimi. ⁵Nutscö, dya sö rá cjatsjégö c'ü na jo. Ngueje Mzhocjimi c'ü dacö poder ngue c'ua sö rá pépcö c'ü. ⁶O dyacö poder rá pépcö, rá zopjü yo nte rá xipjiji 'na jña c'ü nuevo c'ü me na jo. C'e jña'a, dya ngue c'o mandamiento c'o o jñu's'üji cja c'o laja 'ñe cja c'o xipjadü; ngueje 'na jña c'ü ra jñu's'ü o Espíritu Mzhocjimi a mbo cja ín mün'c'öji. C'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndüji, dya ra salvaji. Pero o Espíritu Mzhocjimi ra dyacöji c'ü rga bübütjoji.

^{7,8}Mzhocjimi o zopjü e Moisés, o unü c'o laja c'o mi juns'ü c'o mandamiento. E Moisés cjanu o tjënpí c'o nu menzumüji a Israel. Me ma zö ma jya's'ü o jmi e Moisés 'ma o ch'unü c'o mandamiento. Nguec'ua c'o nte, dya mi sö ro jñandbaji o jmi. Zö ma zö o jmi e Moisés, pero ts'ë ts'ë va cambia ngue c'ua mi ma ma tñorü c'ü mi juëns'i. Me ma zö'o 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra xipji yo nte ja ga cja e

Jesucristo. Na ngueje 'ma cjó c'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndü 'ma c'o. Pero 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'lbü e Jesucristo, ra tsja o Espíritu Mzhocjimi ra unü c'ü rguí bübüto c'o. ⁹Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero dya mi cumplegöji. Nguec'ua rvá unnc'öji ngüenda c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji. Pero yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo, mamaji ja rgá sö ra perdonaozgöji ra jogü ín mü'lbüji a jmi Mzhocjimi. Nguec'ua xenda na zö yo jña yo, que na ngueje c'o mandamiento. ¹⁰E zana na zö ga jñetse, pero 'ma cjijí e jyarü, dya cja zärä na jo e zana. Je xo ga cjatjonu c'o mandamiento. Na zö c'o, pero ya ch'acöji dya 'na jña c'ü xenda na zö. ¹¹Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero ro zäda 'ma dya cja ro mandazüji c'o. Nguec'ua ne jña nu cja ch'acöji, xenda na zö nu, na ngueje nunca ra nguarü.

¹²Rí párágö c'ü dya ra nguarü ne jña nu. Nguec'ua, dya rí co'bügö ne rí 'naja jña, rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja. ¹³'Ma ra jya's'ü o jmi e Moisés, mi co'bü c'ua o jmi 'na bitu. Mi co'bü o jmi, ngue c'ua c'o nu menzumüji a Israel, dya ro unüji ngüenda c'ü mi ma ma tjourü nu c'ü mi juëns'i. Pero nutscö, dya rí co'bügö ne ri 'na jña; rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja. ¹⁴C'o nte c'o mi pöji e Moisés, dya unüji ngüenda pje vi ch'unüji c'o mandamiento. C'ua ja nzi va ngo'bü e Moisés c'ü o jmi, je xo ga cjatjonu c'o ín menzumügöjme a Israel hasta yo pa dya. 'Ma xörüji c'o mandamiento, nza cja c'ü ya tsot'ü

o ndöji, dya unüji ngüenda ja ga cja. Nguextjo 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'lbü e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra unüji c'ua ngüenda ja ga cja. ¹⁵Jã, hasta yo pa dya, 'ma xörüji o ley c'o o dyopjü e Moisés, tsot'ü o ndöji. ¹⁶Pero 'ma cjó c'o ra nzhogü o mü'lbü cja c'ín Jmugöji, dya cja ra tsot'ü 'ma o ndöji, ra unüji c'ua ngüenda c'ü dya ngue c'o mandamiento c'o ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; ngeuextjo e Jesucristo ra 'ñevgueji libre. ¹⁷Ngue c'ín Jmugöji c'ü o dyacüji o Espíritu o ejë co nuzgöji. 'Ma rá enh'e ín mü'n'c'öji e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü o Espíritu ra dyacöji c'ü dya cja rá sú rga chëzhiji a jmi Mzhocjimi. ¹⁸Nutscöji, dya cja tsot'ü ín chögöji. Nguec'ua 'ma rá sido rá chëzhiji cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, 'ma rá sido rá unüji ngüenda ja ga cja c'ü me na zö anguezze 'ñe me na jo, xo 'ñetscöji ya rguí ma ra pötcüji ín mü'lbüji c'ü. Nguec'ua ja c'o nzi ga cja anguezze, je xo rga ciazgöji nu. Na ngueje c'ü o Espíritu ra pëpjí a mbo ín mü'lbüji.

4 Mzhocjimi o s'iyazügö o dyacö ne bëpjí. Nguec'ua, dya rí sügö rgá zopcjö yo nte, ni xo ri tögü ín mü'n'c'ö. ²Bübü c'o cja na s'o c'ü ix 'na tsetjo. Me páräji ja ga dyonpijü yo nu minteji. Cjapü ñaji o jña Mzhocjimi, pero dya mamaji c'ü na cjuana. Pötüji c'e jña ngue c'ua yo nte ra ndeñeji co angueziji. Nutscö, dya ga cjanu rgá cjacö. Jandgagö Mzhocjimi c'ü rí mangö c'ü na cjuana c'ü ja ix ga cja o jña. 'Ma ra ne ra unü ngüenda yo nte, ra sö ra mbäräji texeji c'ü na cjuana c'o rí xipjiji. ³'Ma rí xipjigö

yo nte ja ga cja e Jesucristo, bëbü c'o dya creo c'o rí mangö. Ngueje c'o ya ni ma ra bëzhi o aljma, dya ra salvaji. ⁴Anguezeli, dya ne ra 'ñench'e o mü'lbüji e Jesucristo; ätäji e Satanás nu c'ü dya jo, ätäji nza cja c'ü ri ngue Mizzocjimi. C'ü dya jo, co'tp'ü o ndöji. Nguec'ua 'ma äräji ja ga cja e Jesucristo, dya jya's'ü o mü'lbüji. Nguec'ua, dya päräji cjo Mizzocjimi e Jesucristo c'ü me na zö. ⁵Nutscö, dya rí xi'tsc'löji ja ga ciazgö; rí xi'tsc'löji ja ga cja e Jesucristo. Rí xi'tsc'löji ngue ín Jmugöji c'ü. Rí zo'c'löji, na ngueje rí pëpcö anguezeli rgá pjöxc'löji. ⁶Mi jinguä 'ma mi bëxömütjo, o mama Mizzocjimi que ro bëbü o jya's'ü. O bëbü c'ua jya's'ü. Je xo va ciatjonu, Mizzocjimi o dyacöji o jya's'ü a mbo cja ín münl'c'löji. Nguec'ua rí unnc'löji ngüenda, 'ma rí äräji ja ga cja e Cristo, rí päräji ja ga cja c'ü me na zö Mizzocjimi. Na ngueje e Cristo, xo Mizzocjimi c'ü.

El vivir por la fe

⁷Yo nte pë's'liji c'o me ni muvi a mbo cja 'na s'läbä, maco dya ni muvi c'e s'läbä. Je xo ga ciazgönu, me ni muvi o jya's'ü Mizzocjimi c'ü bëbü ín münl'c'löji. Pero ín cuerögö, dya ni muvi, dya ga zëzhi. A cjanu ga jñetse c'ü je ngue Mizzocjimi c'ü me na zëzhi, dya nguetscö. ⁸Bëbü 'ma pje c'o nde rí sufregö. Pero me na zëzhi Mizzocjimi, me pjöxcö na puncjü. Bëbü 'ma me cijñi ín mü'lbü ja rga cjanü, pero dya tögü ín mü'lbü. ⁹Me jongö yo nte, me ne ra tsjacüji rá sufre. Pero dya jëzguigö Mizzocjimi. Zö bëbü 'ma ya ra mbötcöji, pero xe rí bëbüjtjo.

¹⁰Ja c'o nde rí nhodügö, me jongöji ja rgá mbötcöji, ja c'o nzi va mbö'lüji e Jesús. Nguec'ua me rí sufregö. Pero Mizzocjimi pjöctügö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bëbüjtjo e Jesucristo, y dacü c'ü rgá bëbüjtjogö. ¹¹Nu dya xe rí büntcjö, me jongöji ja rgá mbötcöji, na ngueje rí pëpigö e Jesús. Dya pje ga zëtskö, pero anguezeli cjacü rá zëzhgö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bëbü e Jesús a mbo cja ín münl'c'löji. ¹²Na ngue c'ü rgá zo'c'löji, o dya'c'löji nueva vida, pero rí bëbü peligro rá tügö.

^{13,14}T'opjü a cjava o jña Mizzocjimi: "Ró creo c'ü ró ärä, nguec'ua rvá mangö", enñe. Je xo ga ciazgönu. Rí creogö zö rá tügö, pero ra tsjacö Mizzocjimi rá bëbüjtjo na yeje, c'ua ja nzi va tsjapü e Jesús o bëbüjtjo na yeje. Y ra zinzgö co nu'tsc'leji, rá ma cäraji cja o jmi. Nguec'ua rvá zo'c'löji. ¹⁵Nu yo rí sufregö, ngue para rá pjöxc'löji. Na ngue c'ü rí zo'c'löji, xenda na puncjüts'löji c'o ra unü ngüenda ja ga s'iyazgöji Mizzocjimi. Nguec'ua na puncjü c'o ra unü 'na pöjö Mizzocjimi, ra mamaji c'ü me na nojo anguezeli, 'ñe me na jo.

¹⁶Nguec'ua, dya ga tögü ín münl'c'löji. Zö ya ni ma rá titagö, pero pama pama pjöxcö Mizzocjimi, dacö cja ín münl'c'löji c'ü rga zëzhigö. ¹⁷Yo rí sufregö, nza cja c'ü 'na ts'indajmetjo, chjéntjui c'ü dya rí sufregö. Na ngueje rí pärägö ra dyacö Mizzocjimi ja c'o me na zö, c'ü dya ra nguarü. ¹⁸Dya rí cjanü ngüenda yo rí janda cja ne xoñijomü. Rí cjanü ngüenda c'o bëbü a jens'e c'o dya rí janda. Na ngueje yo rí janda, ra cjogütjo yo.

Pero c'o dya rí janda, ra mezhe c'ü dya ra nguarü c'o.

5 ¹Ma rá tūgöji, ra chjorü nu ín cuer pogöji nu rí bübögöji cja ne xoñijömü. Pero rí pärägö ra zädä 'ma ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuer poji c'ü dya ra chjorü. Ngue Mizhocjimi c'ü ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuer poji; dya ngue yo nte yo ra dyät'ä. ^{2,3}Ma ya ri nuevo ín cuer poji, rá sido rá bübögöji a jens'e para siempre. ^{2,3}Nu dya xe bübü dya ín cuer pogö, me rí sö rgá sufre. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuer po c'ü dya rá tūgö. Na ngueje 'ma rá tūgö, ra dya ín cuer pogö, y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuer pogö. Cja ra ch'acü a cjanu, 'ma ra ejé na yeje e Jesucristo. ⁴Nu dya xe bübü dya ín cuer pogö, me rí sö rgá sufre. Pero dya rí negö rá tūgö dya. Na ngueje 'ma rá tūgö, ra dya'a ín cuer pogö y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuer po. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuer po, nu dya xe rí bübögö. Ngue c'ua ra pötcügöji nu ín cuer po nu ra chjorü, ixta ch'acö c'ü ri nuevo ín cuer po ngue c'ua dya ra chjorü. ⁵Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o mama ra dyacöji a cjanu. Y ya xipji o Espíritu o ejé o 'ñe bübü cja ín münl'öji. Nguetsjë Mizhocjimi c'ü xo ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuer pogöji.

⁶Zö rá tūgö, pero dya ra tsja'a, na ngue me mäjä ín münl'öji. Nu dya xe rí bübögöji, dya be rí cáräji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji. ⁷C'ü rí mangö, rí enh'e ín münl'öji e Jesucristo, zö dya be rí jandgöji dya c'ü. ⁸Zö rá tūgö, pero dya rí sūgö. Na ngue rí pärägö nzi rá

tūgöji, ixta ma bübögöji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji. Zö dya be ri ch'acö c'ü ri nuevo ín cuer po, pero xenda na jo rá tūgö rá ma bübögö a jmi c'ü ín Jmugöji, que na ngue ra mezhe rá sufre rga minc'ö va. ⁹Zö xe ri bübögö 'ma ra ejé e Jesucristo, zö ya rga tūgö, pero dya ra tsja. Me rí jodügö rá cjagö ja c'o nzi ga ne angueze. ¹⁰Na ngueje rí texeji rá cáräji a jmi e Cristo nu ja ra jñuncöji ngüenda, ngue c'ua ra jñetse ja rvá minc'öji, ngue c'ua angueze ra ngötcöji nzi 'nazgöji texe c'o ró cjaji cja ne xoñijömü. 'Ma rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze, ra ngötcüji 'ma c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra ngötcüji 'ma; ra jñetse c'ü rvá cjaji c'o na s'o.

El mensaje de la paz

¹¹Rí sūgö c'ín Jmugöji, na ngueje rí pärägö ra jñuncü ngüenda c'ü. Nguetsjë Mizhocjimi c'ü rí xipji yo nte ra unüji ngüenda nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. Mizhocjimi pâtcö ín mülbü c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne. Y rí te'begö c'ü xo 'ñetsc'ejí xo rí unnc'ejí ngüenda c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. ¹²Ró xi'tsc'öji na yeje c'ü nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí cjapü na nojo; ngue c'ü rgui pärägueji ja rgui chjünrüji 'ma pje c'o ra xi'tsc'ejí c'o na s'o ga xöpüte. Anguezeji mamaji c'ü dya cjuanzgö 'na xöpüte. Na ngueje cjapüji ni muvi 'na nte, 'ma pje c'o pjézhi o 'ma pjéchi ra ña'a na jo; dya cjapüji ngüenda c'ü bübü a mbo cja o mülbü. Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua ra so rí xipjiji c'o 'ña xöpüte

c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. ¹³ Na ngue c'ü rí mangö c'ü na cjuanzögö 'na xöpüte, bëbü c'o xi'ts'iji ya rí locogö. Y mamaji c'ü rí cjapcö me na nozü. Pero rí xi'tsc'öji, c'ü rgá mangö na cjuanzögö 'na xöpüte, ngue c'ü rguí jñetse me na nojo Mizzocjimi. Y 'ma rí xi'tsc'öji na jo 'na pjeñe, ngue c'ü rgá pjöxc'öji c'ü. ¹⁴ Na ngue c'ü me go s'iyazgöji e Jesucristo, rí unnc'lö ngüenda xo ni jyodü rá s'iyagö yo nte rga zopcjö yo. Na ngueje ró unü ngüenda o ndü angueze c'ü ro tügöji rí texeji; nguec'ua chjéntjui c'ü ya ró tügöji. ¹⁵ O ndü por nutscöji rí texeji, nguec'ua 'ma rá enh'e ín mü'büji angueze, rá bëbüütjoji 'ma. Nuc'ua, dya cja rá cjaji ja c'o rgá netsjéji, rá cjaji dya ja c'o nzi ga ne angueze. Na ngueje o ndü por nutscöji, cjanu o bëbüütjo na yeje. ¹⁶ Nguec'ua nutscö, dya cja rí cjapü ngüenda zö ja ga jñetse 'na nte, o zö pje ri pjézhi. 'Ma ot'ü, mi cjapcö dya mi muvi e Jesús, mi cijñigö c'ü mi nguextjo 'na nte. Pero dya cja rí cijñigö a cjanu, rí unnc'ö dya ngüenda e Jesús ngueje Cristo c'ü ne ra mama: Vi 'ñeje cja Mizzocjimi. ¹⁷ 'Ma cój c'o ra 'ñench'e q mü'bü e Cristo, ya ri nuevo 'ma q mü'bü 'ñe q pjeñe c'ü. Dya cja ri cijñi nza cja 'ma ot'ü. Tsijñiji cjuarma, ya ri nuevo rgá nguijñi q mü'bü 'ma c'e nte.

¹⁸ Nguetsjé Mizzocjimi o tsjacöji ya nuevo dya ín mü'n'öji. O ndäjä e Cristo o ejé, o 'ñe ndü por nutscöji, ngue c'ua sö ra nugüji dya na jo Mizzocjimi. Y nguetsjé Mizzocjimi c'ü o dyacö ne bëpji rá xipji yo nte, c'ü ya sö rá chézhiji dya a jmi

Mizzocjimi, na ngue angueze ya sö ra recibidozüji. ¹⁹ Mizzocjimi o ndäjä e Cristo o é ndü por nutscöji rí nteji. Nguec'ua sö dya Mizzocjimi ra perdonaozgöji dya c'o, ra nugüji na jo. O dyacö ne bëpji rá xipji yo nte, c'ü ra sö ra chézhiji dya a jmi Mizzocjimi. ²⁰ Rí pätäpgö e Cristo rgá zopjü yo nte, chjéntjui c'ü ri nguetsjé Mizzocjimi ri ña'a. C'ü ro mama e Cristo, nutscö rí zopjü yo nte co texe ín mü'n'öji, rí xicöji a cjava: "Chézhgueji dya cja q jmi Mizzocjimi; angueze ra recibidots'üji", rí embe yo nte. ²¹ E Jesucristo mi ojtjo q nzhubü, nunca mi cja c'o na s'o. Pero Mizzocjimi o tsjapü e Jesucristo o ngötcüji ín nzhunc'öji, nza cja 'ma ri ngue angueze rví tsja c'o na s'o. O tsja a cjanu Mizzocjimi ngue c'ua 'ma rá enh'e ín mü'n'öji e Jesucristo, ra nugüji Mizzocjimi nza cja c'ü nunca rva cjadöji c'o na s'o.

6 Rí pëpcö Mizzocjimi; nguec'ua rí zo'c'öji. In mangueji c'ü in junt'ü in mü'büji que Mizzocjimi nugüji dya na jo. Pero 'ma dya rí tsjaji ja c'o nzi ga ne, nu'ma, 'ñetse c'ü dya cjuana in creoji. ² O mama Mizzocjimi:

C'e pa c'ü rvá mangö, ró
 äjtc'ägöji 'ma i dyötcöji.
Ró pjöxc'öji c'e pa c'ü ya rvá
 mangö ro empç'öji libre, eñe
 Mizzocjimi.

Rí tsijñiji, ya zädä c'o cjé nu c'o o mama Mizzocjimi. Nudya, ngue dya, sö ra salvats'ejí Mizzocjimi.

³ Rí jodü ja rga minc'ö na jo, ngue c'ua dya ra sö cój ra zopcügö ra mama: "Dya ga jo yo jña yo xitscöji e Pablo. Dya rí negö yo", ra 'ñeñe.

⁴Zö pje rí sufregö pero rí sêchcö, dya rí jëzgö ne bëpji. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua ra 'mârâ na jo'o c'ü ngue o mbëpjizü Mizophjimi. Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö, dya rí pârâ ja rga cjapü. Pero rí sêchcö c'o. ⁵Bübü 'ma jüçüji co chirrio. Xo bübü 'ma pantcaji a pjörü. Xo bübü 'ma me jmürü yo nte me mamaji pje ra tsjacöji. Pero rí sêchcö c'o. Rí pëpcö Mizophjimi hasta ya me ni mbotjo ín cuë. Nguec'ua rí bëzhi na puncjü ín ch'ijí, y bün'ma dya rí sigö o xëdyi. ⁶Siempre rí jodügö ja rga cjagö c'o na jo. C'ü rí pârâgö ja ga cja Mizophjimi, ngue c'ü rí xipjigö yo nte. 'Ma cjó pje cjacö, rí pësp'iji paciencia. Rí cjagö na jontezgö ngue c'ua rá pjös'ü yo nín mintegöji. Me pjöxcö o Espíritu Mizophjimi ja rgá pëpcö Mizophjimi. Y rí s'iyagö yo nín mintegöji, dya rí cjapütjo que rí s'iyaji. Nujyo, ngue yo ni jñetse c'ü ngue o mbëpjizü Mizophjimi. ⁷Bübüzgö o poder Mizophjimi; nguec'ua rgá zopcjö yo nte rí xicöji o jña anguezze c'o na cjuana. Ya na jozügö dya a jmi Mizophjimi; nguec'ua ya dyacö texe c'ü ni jyongö, ngue c'ua rá tögö o nte ra dyätpäji o jña e Jesucristo, 'ñe ngue c'ua dya ra ndöcö e Satanás nu c'ü dya jo. ⁸Bübü 'ma respetaozüji, bübü 'ma cjacöji c'ü dya ni muvizgö. Bübü 'ma xoscöji o bëchjine, bübü 'ma mamaji c'ü na jontezgö. Pero rí sido rí pëpcö Mizophjimi rgá zopcjö yo nte. Zö mamaji c'ü rí onpü yo nte, pero rí sido rí xicöji c'ü na cjuana. ⁹Zö cära c'o cjacö c'ü dya ni muvizgö, pero bübü c'o unü nguienda ngue o mbëpjizgö Mizophjimi. Zö bübü 'ma

ya ngue rá tûgö, pero rí jñandaji xe rí bëbütjo. Zö pencö Mizophjimi o ndumü, pero dya cjacü rá tûgö. ¹⁰Bün'ma me rí nzhumügö, pero Mizophjimi cjacö rá mäjä. Zö dya pje rí pë'sc'ö, pero rí xicö yo nte yo jña yo me ni muvi, ngue c'ua ra mbë's'iji c'o na cjuana ni muvi. Dya pje rí pë'sc'ö nzi ga mbë's'li yo nte. Pero rí pë'sc'ö texe c'o na cjuana ni muvi.

¹¹Mi cjuarmats'iji in cäraji a Corinto, rí xi'tsc'öji texe c'o rí pë'sc'ö cja ín mü'bü, dya pje rí co'bügö ne rí 'na jña. Me rí nets'eji. ¹²In cijñiji c'ü dya rí netsc'öji. Ngue'tsc'eji, dya in nezgöji. ¹³Rí xi'tsc'öji dya, nza cja 'na bëzo c'ü zopjü c'o o t'i. Rí ñezgöji ja c'o nzi rgá netsc'öji.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴Dya sö rá 'huech'iji cja 'na yovo 'na nzihünü co 'na burru. Je xo ga cjatjonu, dya sö rí nhodüji c'o dya creo Mizophjimi rí tsajai c'ua ja nzi ga tsja anguezzeji. C'o na jo, dya sö ra dyozi c'o na s'o. C'o ya bübü o mü'bü o jya's'ü Mizophjimi, dya sö ra dyozi c'o nhodü cja bëxöömü. ¹⁵Dya xo sö e Cristo ri 'natjo o pjeñevi e Satanás nu c'ü dya jo. 'Na nte c'ü ya 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya sö ra nhodüvi c'ü dya ne ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo. ¹⁶Cja c'e templo nu ja ma'l'üji Mizophjimi, dya sö ra ndägä o santo. Je xo rga cjatsc'eji nu, dya rí nhodüji c'o dya ne ra 'ñejme Mizophjimi. Na ngueje ngue o templotc'eji dya Mizophjimi c'ua ja nzi va mama Mizophjimi. O mama a cjava:

Rá mimigö a nde anguezzeji, rá nhodügö co anguezzeji.

Ri nguetscö o Mizhocjimizüji,
y rá cjapcö ín ch'igö c'o, eñe
Mizhocjimi.

¹⁷Nguec'ua ni jyodü rí tsjaji ja c'o
xo nzi va mama Mizhocjimi:
Rí xögüji cja c'o cja'a na s'o, dya
cja rí dyocjeji.

Dya cja rí tsjaji c'o na s'o.
Nguec'ua rá recibidotsc'öji.

¹⁸ Ri nguetscö in Tatazügöji. Y rá
cja'c'öji ín ch'itsc'öji 'ñe ín
xunt'itsc'öji, eñe Mizhocjimi
c'ü me na nojo.

7 Rí s'iyatsc'öji cjuarma;
nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Na
ngue yo o mama Mizhocjimi, ni
jyodü rá xögüji texe cja c'o na s'o,
ngue c'ua ra ndintsquigöji c'o. Na
ngueje 'ma rá cjaji c'o na s'o, ra
s'odü ín cuerpogöji 'ñe ín mü'büji.
Ni jyodü rá cjaji c'ua ja nzi ga ne
Mizhocjimi, y nguextjo anguezé rá
sügöji.

El cambio de actitud de los corintios

²Rí ñezgöji co texe in mü'n'c'leji.
Dya pje ró cja'c'öji c'ü na s'o ne rí
'natsc'leji. Dya pje ró xi'tsc'öji c'ü ro
s'odü in mü'n'c'leji ne rí 'natsc'leji.
Dya ró pe'chc'eji bëchjine ne rí
'natsc'leji. ³C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya
ngue c'ü rí mangö c'ü in cijñiji
c'ü rvá cja'c'öji c'o na s'o. Ya ró
xi'ts'iji c'ü me rí nets'eji co texe ín
mü'n'c'ö. Zö pje xe rá sufregö, pero
rá sido rá nets'eji hasta rí bübü rá
tügö co nu'tsc'leji. ⁴Rí xi'tsc'öji me
rí mä'l'c'öji. Y rí xipjigö c'o 'ñaja
cjuarma c'ü na jo gui tsjagueji. Zö
me rí sufregö, pero me rí mäcjö.

⁵Ma ró sät'ägö a Macedonia, dya
sö ro söya ín pjeneñgö, na ngue mi
bübü c'o pje nde ma problema. Mi

sufregö, y me mi mbeñe ín mü'n'c'ö.
⁶Pero Mizhocjimi me cjapü ra
mäjä 'ma cjo c'o ya ni tögü o mü'bü.
Nuc'ü, xo tsjacö ró mäjä. Na ngueje
e Tito o zät'ä nu ja mi bübügö. ⁷C'ü
vi zät'ä e Tito, dya nguextjo c'ü rvá
mäcjö c'ü. Xo ró mäcjö, na ngue o
xitscö e Tito c'ü vi mäjä anguezé
'ma o 'ñe nuc'leji. O xitscö c'ü me in
ne rí jñandgagöji. O xitscö c'ü me i
nzhumügueji por c'ü vi tsjagueji. Xo
xitscö c'ü me in ne rí tsjagueji c'o
ya rvá xi'tsc'öji. Nguec'ua xe mas ró
mäcjö.

⁸Me i nzhumügueji 'ma i xörüji
c'e carta c'ü ró pen'c'öji. Nguec'ua
mi cijñigö: "Na jo, dya ro penpegöji
c'e carta", rí eñetsjégö. Pero rí
pärägö dya, dya go mezhe vi
nzhumügueji. Nguec'ua rí mäcjö ró
pen'c'öji c'e carta. ⁹C'ü rgá mäcjö,
dya nguextjo c'ü vi nzhumügueji.
Rí mäcjö na ngueje i nzhumüji c'ua
ja nzi va ne Mizhocjimi, i nzhumüji
cjanu o nzhogü in mü'n'c'leji cja
Mizhocjimi. Nguec'ua ixi jñetsetjo
c'ü dya ró cja'c'öji na s'o 'ma ró
pen'c'öji c'e carta. ¹⁰Ma cjo c'o ra
nzhumü ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi,
ra nzhogü o mü'bü ra salva. Y
dyá ra yembeñe c'e nte c'ü xe ra
nzhogü cja c'o na s'o. Na puncjü o
nte c'o nzhumü, pero dya nzhogü
o mü'büji cja Mizhocjimi. Nguec'ua
ra ndüji, dya ra salvaji. ¹¹Nu'tsc'leji
i nzhumügueji ja c'o nzi va ne
Mizhocjimi; nguec'ua me in ne rí
tsjaji dya c'o na jo. Dya mi cjapqueji
ngüenda c'o na s'o c'o mi bübü a
ndetsc'leji. Pero 'ma i xörügueji c'e
carta, ix i tsjapüji ngüenda. Y mi
negueji ro pärägö c'ü ja ma cja,
c'ü dya i pë'sc'leji in s'ocügueji in

texeji. Me xo i s'ogueji c'ü vi tsja na s'o 'na cjuarmatsc'oji. Me xo i sūgueji. Me xo mi ne ri jñandagagöji, ri xitscoji c'ü in ne rí dyätcägöji. Xo i castigaoji c'e cjuarma na ngue vi tsja na s'o. I tsjaji texe c'o ró xi'tsc'oji; nguec'ua dya cja pje sö'ö pje xe rá xi'tsc'oji dya.¹² Ró pen'c'oji c'e carta, ró xi'tsc'oji ri castigaoji c'e cjuarma c'ü vi tsja na s'o. Xo mi juentsegö nu c'ü vi tsjapüji na s'o. Pero c'ü xenda mi cijñigö, ngue'tsc'oji. Ró pen'c'oji c'e carta ngue c'ua ri unnc'oji ngüenda c'ü ix na cjuana in nezeji a mbo cja in mü'n'c'leji, ñe in ne rí dyätcäji. Je a cjanu va ne Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua rí mäcjö dya, dya cja pje rí mbeñe dya. Y mas rí mäcjö, na ngueje ya xo vi mäjä e Tito. 'Ma o ejë e Tito o ñe nuc'oji, i recibidoji in texeji; nguec'ua dya cja pje xo mbeñe dya c'ü. ¹⁴ Ante c'ü ro ejë e Tito ro ñe zenguats'iji, ya rvá xicö que ri dyätcäji. Y dya ró bëzhgö ín tsegö. Na ngue i dyätcäji. Nguec'ua na cjuana c'o ró xipji e Tito. Je xo ga ciatjonu, texe c'o rí xi'tsc'oji, na cjuana c'o. ¹⁵ E Tito, me nets'oji na puncjü, na ngueje mbeñe ja c'o vi recibidogueji anguez. Me i sūgueji 'ma i dyäräji c'ü o xi'ts'iji. Me i dyätäji c'ü. ¹⁶ Me rí mäcjö, rí pârâgö que rí tsjagueji na jo.

Dando generosamente

8 Rí ne rá xi'tsc'oji cjuarma, c'o o tsja c'o cjuarma c'o jmurü cja c'o jñiñi c'o tsja a manu a Macedonia. Mizhocjimi o ñünbü o mü'l'bü c'o cjuarma a Macedonia ra mbös'iji c'o cjuarma a ma a Judea c'o pje ni jyodü. ² C'o cjuarma

a Macedonia me go sufreji o prueba, pero me go mäji na puncjü. Nguec'ua va tsja anguezoji o jmutüji o merio ra mbenpeji c'o cjuarma a Judea. O jmutüji co texe o mü'l'büji zö dya pje xo teme anguezoji. ³ Rí xi'ts'iji c'ü na cjuana. Anguezoji o tsjaji mas posible o jmutüji o t'opjü c'ü o söji. Anguezetsjëji o ne o jmutüji. ⁴ O dyötcöji na puncjü c'ü xo ro sö anguezoji ro mbös'iji c'o ñaja jñiñi rvá mbenpeji o merio c'o cjuarma a Judea. ⁵ Ya mi te'begö c'ü ro tsja anguezoji ro mbös'iji o merio. Pero dya nguextjo c'ü o tsjaji. Ot'ü o unüji o mü'l'büji c'ín Jmugöji ro dyätäji c'ü, ñezgö xo ro dyätcägöji. Na ngue je va cjanu va ne Mizhocjimi. ⁶ Nguec'ua ró xipji e Tito ra ejë ra ñe cjuatü c'e bëpji c'ü o mbürü a ndetsc'oji. Na ngue 'ma mi bübü e Tito co nu'tsc'oji, o xi'tsc'oji c'ü na jo ri jmutqueji o merio ri pjösc'oji c'o cjuarma a Judea. ⁷ Na jo gui ñench'e in mü'l'büji e Jesucristo. In pârâji na jo o jña Mizhocjimi, y in pârâji ja gui zopjüji na jo yo nte. Me in jodü rí tsjaji c'o na jo. Me xo in nezeji. Ja c'o nzi gui tsjaji texe yo na jo, xo rí pjös'iji c'o cjuarma a Judea. ⁸ Nuþyo, dya xtí mandats'iji yo. Nguextjo c'ü rí unnc'oji ngüenda ja ga tsja c'o cjuarma a Macedonia me jodü ra mbös'iji c'o cjuarma a Judea. Nguec'ua je xo rgui tsjagueji a cjanu. A cjanu ra jñetse c'ua na jo, c'ü na cjuana in nezeji. ⁹ In pârâgueji ja va s'iyazgöji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscöji, dya pje mi muvizgöji cja o jmi Mizhocjimi. E Jesucristo me ni muvi; nuc'ü, ixmi bübüvi

Mizhocjimi c'ü. Pero o ējē cja ne xoñijomü nza ciazgöji rí nteji, me go tsjapüji dya ni muvi c'ü. Nguec'ua me ni muvizgöji dya cja jmi Mizhocjimi.

¹⁰A cjël'ë mi negueji ri pjös'üji c'o cjuarma a Judea; nguec'ua vi jmutqueji ja nzi o merio. Rí cijñigö, na jo rí cjuatüji c'ü i pjürigueji. ¹¹C'ü ya i pjürüji, nudya rí cjuatüji co texe in mü'lbüji ja c'o nzi vi pjürüji. Rí pjös'üji c'o cjuarma c'ü mas ra sötsc'eji. ¹²'Ma rí unügueji co texe in mü'n'c'ejii, ra mäjä 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi dya te'be rí unügueji c'o dya in pë's'iji, nguextjo c'o sötsc'eji.

¹³Rí negö rí pjösc'eji c'o cjuarma a Judea. Pero dya rí tsjopqueji rgui unüji o merio. 'Ma ga cjanu, ngue'tsc'eji me rí sufregueji c'o rgui jyodüts'üji. ¹⁴Rí pjösc'eji ngue c'ua anguezoji ra mbë's'iji algo, 'ñetsc'eji xe xo rí pë'sc'eji algo. Nu'tsc'eji xenda in pë'sc'eji dya; nguec'ua rí unügueji c'o ni jyodüji anguezoji dya. 'Ma ra zädä 'ma xenda ra mbë's'iji anguezoji, ra sö anguezoji ra dya c'eji c'o rgui jyodüts'üji. Nguec'ua nde rí pë'sc'eji algo in texeji. ¹⁵Mbeñeji ja c'o nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Je mama a cjava: "Nu c'o na puncjü va jñüs'ü c'o maná, dya pje go mboncjü c'o. Nu c'o dya nda jñüs'ü, xo zötjo c'o, dya pje go bëzhi c'ü ro ziji."

Tito y sus compañeros

¹⁶Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje o 'ñünbü o mü'lbü e Tito me xo ne'e c'ü rí tsjagueji a cjanu yo na jo. ¹⁷'Ma ró xipji e Tito ra 'ñe xi'ts'iji rí pjös'üji c'o cjuarma

a Judea, me go mäjä va dyätcägö. Ya xmi ne e Tito ra 'ñe nuc'leji. Na ngue me ne'e ra 'ñe mböxc'üji.

¹⁸Rá xipji e Tito ra ēji yeje cjuarma. 'Na c'o cjuarma c'o ra ēji e Tito, me nädäji texe nu ja jmürü yo cjuarma. Na ngueje cja'a c'e cjuarma me zopjü yo nte, me xipjiji ja ga cja e Jesucristo. ¹⁹C'o congregación o juajniiji c'e cjuarma rá ma sopcöjme c'o merio c'o cjuarma a Judea 'ma rí cjuarü rí jmutqueji. Nguec'ua 'ma rá écjöjme ja nzi cjuarma c'o tsja a Macedonia rá sácjöjme va a Corinto, ya rgui jmutqueji c'o merio. Nguec'ua rá möcjöjme c'ua c'e cjuarma a ma a Judea, rá pjös'üji c'o merio. A cjanu ra jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Xo ra jñetse c'ü me in ne rí pjösc'eji c'o. ²⁰Rá möcjöjme c'e cjuarma ngue c'ua dya ra jyäxcöji c'o merio c'o na puncjü c'o rrü pjös'üji c'o cjuarma a Judea. ²¹Pärä c'ín Jmugöji c'ü dya rá tjörögö c'o merio. Pero rá möcjöjme c'e cjuarma. 'Ma jiyö, 'na ra mamaji c'ü ró tjörögö c'o merio.

²²C'e cjuarma c'ü ra ēji e Tito 'ñe c'e cjuarma c'ü cja ró xi'ts'iji, na jonte c'ü. Na puncjü rvá sögö c'e cjuarma; nguec'ua rí pärägö me jodü ja rgá tsja c'o na jo. Nudya, me ne'e anguezoji ra 'ñe zenguats'üji, na ngueje pärä c'ü rí tsjaji na jo. ²³Nu'tsc'eji, 'ma cjó c'o ra dyönnceji: "¿Pje pjëzhi e Tito?", ra 'ñentsc'eji, rí xipjigueji: "Ngue o dyojui e Pablo nu pëpjivi. Anguezevi pjöxcöjme", rí 'ñembeji c'o. 'Ma cjó c'o ra dyönnceji c'ü pje pjëzhi c'o yeje cjuarma c'o ra ēji e Tito, rí xipjiji ngueje c'o vi

juajnū c'o congregación. Rí xipjiji c'ü pëpjivi na jo cja Mizophjimi; nguec'ua ga unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo. ²⁴C'o cjuarma c'o ra 'ñe zenguats'üji, rí xicöji c'ü in cjagueji na jo. Rí recibidogueji na jo c'o cjuarma. A cjanu ra jñetse c'ü in s'iyagueji c'o. Ra mbärä c'ua c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación c'ü na cjuana c'o rí xicö anguezeki c'ü in cjagueji na jo.

La colecta para los hermanos

9 Zö rí xi'tsc'öji cja ne carta ja rgui pjösc'ejí o merio c'o cjuarma a Judea, pero dya ni jyodü rá xi'ts'iji. ²Na ngueje rí pärägö in ne rí pjös'ügueji. Rí xipjigö c'o cjuarma a ma a Macedonia ja gui tsjagueji nu'tsc'ejí in menzumijí a Corinto c'ü tsja a Acaya. Rí xicöji a cjava: "C'o cjuarma a ma a Acaya, ya bëbüji dispuesto ra mbös'üji o merio c'o cjuarma a Judea. Ndeze a cjé'ë, neji a cjanu", rí embeji. Nguec'ua me xo ne o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia xo ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea. ³Ró xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí o merio c'o cjuarma a Judea.

Nguec'ua rá xipji e Tito 'ñe c'o yeje cjuarma ra ejí, ngue c'uá rí pjürü rí jmutqueji c'o merio. 'Ma dya rí jmutügueji, ra mama c'o cjuarma a ma a Macedonia c'ü dya cjuana c'ü ró xicöji. ⁴Na ngueje 'ma rí ecjöjme ja nzi o cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, 'ma ra chö'tc'ejí anguezeki c'ü dya be ri jmutqueji o merio, rí bëzhgö ín tseje 'ma. Na ngue me rí mäjä rgá xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea.

Xo 'ñetsc'ejí xo rí tsegueji 'ma. ⁵Nguec'ua ró cijñigö c'ü mi jyodü ro xipji e Tito 'ñe c'o ra dyozi, ra ejí ante c'ü rá ecjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia. Ra xi'tsc'ejí ja rgui jmutqueji c'o merio c'o ya i mangueji ri pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ngue c'uá 'ma rá säcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia, ya ri quixtjo c'o merio. 'Ma rí unügueji o merio, dya rí tsijñigueji c'o in meriogueji. Rí unüji co texe in mü'lbüji.

⁶'Ma rí unügueji in merioji, rí mbeñei yo rá xi'tsc'öji dya: C'ü ts'inguilëtjo o ts'indéchjö ra ndujmü, ts'inguilëtjo o tjö ra xenze c'ü. C'ü na puncjü o ts'indéchjö ra ndujmü, na puncjü o tjö ra xenze c'ü. ⁷Rí unügueji ja c'o nzi va nguijñi in mü'lbügueji nzi 'natsc'ejí. Dya rí sentio rgui unüji. Dya xo rí unüji nza cja c'ü ri cja'c'üji a fuerza. Mizophjimi me ne'e nu c'ü me mäjäga unü. ⁸Me na zëzhi Mizophjimi, sö ra dya'c'ejí texe c'o na jo, ngue c'uá rí pë'sc'ejí na puncjü, dya ra bë'ts'iji. Nguec'ua ra sö rí pjösc'ejí c'o pje ni jyodü. ⁹Ra sö rí tsjaji c'uá ja nzi ga mama o jña Mizophjimi c'ü t'opjü a cjava:

'Ma cjó c'o ra mbös'ü yo nu minteji c'o pje rguí jyodüji, siempre ra mbë's'i 'ma c'ü, ngue c'uá ra sö ra sido ra mbös'ü yo nu minteji.

¹⁰Mizophjimi dacüji o semilla rá tujmüji. Xo dacüji c'o pje rá siji. Je xo rga ciatjonu ra dya'c'leji texe c'o ni jyodüts'üji, y mas ra dya'c'leji. A cjanu ra sö rí tsjagueji rrü jontetsc'ejí rí pjösc'ejí yo nin mintegueji. ¹¹Ra dya'c'ejí

Mizhocjimi c'o na jo, ngue c'ua rí pjösc'eji na jo c'o nin cjuarmagueji. Nguec'ua 'ma rá ma sopcójme o merio c'o cjuarma, anguezeki ra unüji na puncjü 'na pöjö Mizhocjimi. ¹²C'ü rgui pjösc'eji c'o cjuarma a Judea, na jo c'ü. Na ngueje pje c'o ni jyodüji anguezeki. Pero c'ü xenda ni muvi, ngueje c'ü ra tsja anguezeki ra unüji na puncjü 'na pöjö Mizhocjimi na ngue vi pjösc'eji c'o. ¹³In mangueji c'ü in ätqueji o jña e Cristo. 'Ma rí pjösc'eji c'o cjuarma a Judea, ra unüji 'ma ngüenda na cjuana in ejmeji e Jesucristo, ra mamaji me na nojo Mizhocjimi. Ra mamaji me na nojo Mizhocjimi por c'ü vi pjösc'eji na jo anguezeki, 'ñe in pjös'üji 'ma cjó c'o pje ni jyodü. ¹⁴Anguezeki ra mbents'eji ra dyö'tc'eji Mizhocjimi. Na ngueje me go 'ñünnec'ü in mün'c'eji Mizhocjimi i pjös'üji. ¹⁵Dya rí jünji jña ja rga unüji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue o dyacöji c'ü me ni muvi c'ü ngueje e Jesucristo c'ü o ñejé cja ne xoñijomü por nutscöji.

La autoridad de Pablo como apóstol

10 Nutscö e Pablo rí xi'tsc'öji rí dyätcägöji. Pero c'ua ja nzi ma cja e Jesucristo, je xo ga cjazgonu, dya rí cjapcö na nojo rgá zo'c'öji, y rí bëbü dispuesto rá perdonaotsc'öji. Bübüts'üji c'o mama me rí sü rgá zo'c'öji 'ma rí bëbü co nu'tsc'eji, pero c'ü me rí huënch'eji na zëzhi 'ma rí pen'c'öji 'na carta. ²Bübüts'üji c'o pëzhi que rí cjatsjögö ne bëpji nza cja 'na nte c'ü dya creo Mizhocjimi. Rí ö'tc'öji rí dyätcäji in texeji. 'Ma jiyö, ya

ró cijñigö, 'ma rá 'ñe zenguats'üji, rá huënh'i na zëzhi c'o mama rí sü rgá zo'c'öji. Dya rí sügö. ³Rí ntetjögö, pero c'ü rgá zo'c'öji, dya nza cja ga zo'c'üji yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. ⁴Cja ne bëpji nu rgá pëpcö Mizhocjimi, dya rí cijñitsjögö ín pjeñe ja rga zopjü c'o mama dya cjuana o jña Mizhocjimi; Mizhocjimi dacö o poder. ⁵Yo nte, me cijñitsjëji o pjeñe ga tsapüji na nojo. Me üji yo jña yo mama ja ga cja Mizhocjimi. Pero co o poder Mizhocjimi rí zopcjöji, ngue c'ua na puncjü c'o jëzi c'e pjeñe c'ü cijñiji, cja na dyätäji c'ua e Cristo. ⁶Nguec'ua nu'tsc'eji rí dyätcägöji. C'o dya ra dyätcägö, ya rí bëbü rá castigaogö c'o.

⁷Bëbü c'o cijñitsjë c'ü mbëpjiji cja Mizhocjimi, y mamaji c'ü dya ngue o mbëpjizü c'ü. Nu'tsc'eji in creogueji c'o, na ngue dya in pätpäji o mü'büji. Bueno, 'ma cjó c'o mama ngueje o mbëpjiji Mizhocjimi anguezeki, ni jyodü xo ra unüji ngüenda nutscö xo rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. ⁸Nguetsjë c'lín Jmugöji o dyacö poder rá cjagö ne bëpji. Ne bëpji, dya ngue c'ü rá xöcüts'üji; ngueje c'ü mas rí 'ñejmeji e Jesucristo. Zö xe rá xi'tsc'öji c'ü ja ga mbëtsö na nojo, pero na cjuana. Dya cjó sö ra mama c'ü dya cjuana yo rí mangö c'ü rga bëzhgö ín tseje. ⁹Ixtí unnc'eji ngüenda, c'ü rgá pen'c'öji o carta, dya ngue c'ü rgui sügueji. ¹⁰C'o xöpüte xi'tsc'eji a cjava: "E Pablo 'ma pen'c'öji o carta, me huënch'eji na zëzhi nza cja c'ü ri pë's'i o poder. Pero 'ma bëbü co nu'tsc'eji c'ü, dya huënchc'eji a cjanu. Y dya ña na jo",

ents'eji c'o xöpüte. ¹¹C'o xi'tsc'eji a cjanu, ni jyodü ixta unüji ngüienda, 'ma rá ēcjö co nu'tsc'eji rí bübü rá castigaots'üji c'ua ja nzi rgá mangö cja yo carta 'ma dya rí bübü co nu'tsc'eji.

¹²C'o xöpüte, me mamatsjëji c'ü me na jo ga jizhiji. Cijñitsjëji que na jo ga xöpünteji, na ngue nde dyotji ga jizhiji. Pero dya ni muvi c'ü ni jyétsitsjëji a cjanu. Nutscö, dya rá mangö cjo nda na jozgö que na ngue anguezeli. ¹³Dya rá cjapütsjëgö a cjanu na nojo. C'ü rá mangö, nguextjo c'ü ja va cja va dyacö Mizhocjimi ne bëpji nu rgá zopcjö yo nte. Ngue anguezeli o dyacö ró 'ñe zo'c'öji. ¹⁴Nguetscö ot'ü ró 'ñe xi'tsc'öji ja ga cja e Cristo. Nguec'ua rí pë'scl'ö derecho rá zo'c'öji; nu'tsc'eji ni jyodü rí dyätcägöji. ¹⁵Dya rí cjagö ja c'o ga tsja c'o xöpüte. Anguezeli pöji nu ja ya vi ma'a c'ü 'naja vi ma zopjü yo nte. Cjapüji na noji nza cja 'ma ri nguetsjë anguezeli ot'ü vi zopjüji yo nte. Rí te'begö rí 'ñeje meji na jo Mizhocjimi. A cjanu ra sö rá magö cja c'o 'ña ja jñiñi ja c'o nzi va dyacö Mizhocjimi rá ma pëpji. ¹⁶Rá magö cja c'o jñiñi c'o mas na jë, rá ma xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Y 'ma rá sät'ägö nu ja ya mbürü o creoji o jña Mizhocjimi, dya rá onpü yo nte, cja rrü mangö: "Na puncjü o nte va yo ya ndenngue co nuzgö", rá eñegö, iyö. Na ngue ri ngue c'ü 'na cjuarma c'ü ya vi pjüti c'e bëpji.

¹⁷'Ma cjo c'o ra mbëpi na jo Mizhocjimi, dya ni jyodü ra mama: "Nutscö ró cjagö ne bëpji." C'ü ni jyodü ra mama: "Mizhocjimi o mböxcü ró pëpjigö ne bëpji",

ra'ñeñe. ¹⁸Zö ra mama 'na nte: "Me na jozgö", ra 'ñeñe, pero dya ngue c'ü ni jñetse cjo na jo. Pero 'ma mama Mizhocjimi c'ü na jo 'na nte, ix na cjuana na jo 'ma c'ü.

Pablo y los apóstoles falsos

11 Xa'ma rí pë'sc'eji paciencia co nutscö c'o xe rá xi'tsc'öji. Na ngue c'ü rí cjapcö me ni muvi ne bëpji nu rgá zopcjö yo nte, bübü c'o ra mama que rí locogö, dya rí jüngö ín pjeñe. Pero rí ö'tc'öji rí pëscöji paciencia c'o xe rá xi'tsc'öji. ²'Na bëzo me pjöri c'ü nu xunt'i, ngue c'ua 'ma ra chjüntpü c'ü o xunt'i, dya be ri chjëvi o bëzo. Nguec'ua nguextjo c'ü nu xíra ra dyojui. Je xo ga cja zögö nu, me rí pjö'l'öji c'ua ja nzi ga mbö'l'ëji Mizhocjimi. Rí negö nguextjo e Cristo rí ñegueji. ³C'e c'ijmi o dyonpü e Eva, mi cjapü mi xipji c'o na cjuana pero iyö. Je xo ga cja tjonu, rí sügö 'na cjo c'o ra dyon'c'üji ra s'onnc'üji in pjeñeji; nguec'ua dya cja rí ñegueji e Cristo co texe in mün'c'ëji. ⁴Ró xi'tsc'öji ja rgá sö e Jesús ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguec'ua vi creogueji. Y Mizhocjimi o dya'l'ëji c'ü o Espíritu o ejë cja in mün'c'ëji. Pero bübü o xöpüte c'o va étsjë c'o nan'ño ga zo'c'üji. Maco in pësp'iji paciencia anguezeli, xo ni jyodü rí pëscöji paciencia yo rí xi'tsc'öji. ⁵Anguezeli cjapüji me na noji, mamaji c'ü ngue anguezeli o apóstole e Jesucristo. A poco in cijñiji c'ü xenda na nojo anguezeli que rá nguetscö. ⁶Anguezeli mamaji c'ü dya zö rgá ñagö. Zö ga cjanu, pero rí pärägö na jo yo rí xi'tsc'öji. In pärägueji c'ü rí pärägö na jo. Na ngueje 'ma ró

zo'c'öji, dya ró co'bügö ne rí 'naja jña.

⁷ Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizophjimi, dya ró jüngö c'o mi dacöji. A poco in cjijñiji c'ü rvá cja na s'o, na ngue dya ró jün'c'üji. Nu c'ü rvá zo'c'öji, dya ngue c'ü pje ro jün'c'üji; ngueje c'ü rví muvitsc'oji a jmi Mizophjimi. ⁸ Ró jüngö c'o merio c'o o dyacö c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación. Nguec'ua o sö ró xi'tsc'öji o jña Mizophjimi. ⁹ Ma mi bübü co nu'tsc'eji, 'ma pje c'o mi bëtscö, dya ró ötü ne ri 'natsc'eji. Pero c'o cjuarma a ma a Macedonia o ndäji c'o o ejé o 'ñe zocütügöji c'o mi jyodüzü. Nguec'ua dya ró jün'c'üji, dya pje xo rá jün'c'üji. Na ngueje dya rí negö rí sögueji na jyü. ¹⁰ Bübü e Cristo co nutscö; nguec'ua na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Me rí mäcjo na ngueje dya ró jüngö c'o mi dacöji nu'tsc'eji in tsjaji texe a 'ñe a Acaya. Y nunca dya pje rá jün'c'üji. ¹¹ Bübü c'o mama c'ü dya rí nets'egöji, nguec'ua dya rgá jüngö c'o ri dyacöji. Pero pätco ín mü'bü Mizophjimi rí nets'eji.

¹² C'o 'ñaja xöpüte, neji c'ü rá jüngö c'o ri dyacöji. A cjanu ra sö ra xi'ts'iji: "Jñanchjaji, e Pablo rí chjëntcøjme c'ü", ra 'ñeñeji. Nguec'ua, dya rgá jün'c'üji c'o ri dyacöji, dya xo rá jün'c'üji.

¹³ Anguezoji me nzhodüji ga dyonpiüji yo nte. Cjapüji c'ü ri ngue o apóstole e Cristo, maco dya juajñü e Cristo anguezoji. ¹⁴ Dya ni jyodü rí tsjijñiji na puncjü c'ü ni tsja a cjanu anguezoji. Na ngue je xo ga cjanu ga tsja e Satanás nu c'ü dya jo, bün'ma cjapü c'ü ri ngue 'naja c'o o anxe Mizophjimi. ¹⁵ Nguec'ua

dya ni jyodü rí tsjijñiji na puncjü c'o xöpüte c'o cjapü ri xi'tsc'oji c'o na jo. Na ngueje anguezoji, ngue o mbëpji c'ü dya jo. Mizophjimi ra tsjapü ra sufreji, na ngueje cjaji na s'o.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

¹⁶ Me rí xi'tsc'öji ja ga mbëtscö na nojo, pero dya rí ma tsjijñiji cjo rí locogö. Zö rí tsjijñiji c'ü rí locogö, pero xe rí pëscöji paciencia c'ü xe rá mangö c'ü ja ga mbëtscö na nojo. Maco in pësp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjapü na nojo. ¹⁷ Dya mandazgöji c'ín Jmugöji me rá mangöji pje pjëtscöji. Pero xe ni jyodü rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö. ¹⁸ C'o xöpüte me cjapüji na nojo na ngue c'ü pjëzhiji. Xo rá mangö dya c'ü ja ga mbëtscö na nojo. ¹⁹ In cjijñiji in pësc'oji na puncjü in pjeñeji; nguec'ua gui pësp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjapü na nojo. ²⁰ C'o xöpüte me mandatsc'oji, pero in sido in pësp'iji paciencia in ätägueji c'o. Anguezoji me jün'c'üji in merioji, pero in sido in pësp'iji paciencia. Anguezoji me cjapüji in jmugueji, me cja'l'ejii c'ü dya ni muvitsc'oji. Xo pjë'ch'ejii in jmiji, pero in sido in pësp'iji paciencia in ätäji. ²¹ A poco in cjijñiji xe na jo 'ma xo ro cjapcö chala a ndetsc'oji ja c'o nzi ga tsja c'o xöpüte. Rí perdonaozgöji c'ü dya ró cja'l'öji a cjanu c'o na s'o.

C'o xöpüte, me mäjä ga tsjapütsjëji na nojo. Je xo rga cjazgö dya nu, c'o mama anguezoji ja ga mbëzhiji na nojo, xo ngue c'o xo sö rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö. ²² C'o xöpüte cjapüji na nojo

na ngueje ñaji hebreo. Xo 'ñezgö xo rí ñagö hebreo. Anguezeki mamaji je menzumiiji a Israel. Xo 'ñezgö je xo rí menzumögö nu. Xo mamaji je mboxbëcheji cja e Abraham. Xo 'ñezgö xo ngue o mboxbëchezü c'ü.
23 Xo mamaji c'ü mbëpjiji cja e Cristo. Nutscö mas na jo rgá pëpcö c'ü. Bueno, rí mangö yo, zö rí tsijijiji c'ü me rí locogö. Mas ró pëppji na zëzhi que na ngue anguezeki. Mas o jyütüji co chirrio que na ngue anguezeki. Y mas go pantcaji a pjörü. Na puncjü rvá cjogü peligro c'ü ya ro tügö.
24 C'o ín menzumögöjme a Israel, tsilch'a vez va jyütüji co chirrio. O zö treinta y nueve c'o o dyacöji nzi 'na vez c'ü mi jüctüji. **25** Jñi vez va jyütüji co dyenza. 'Na vez o pjacöji o ndojo. Jñi vez va chödü a nde c'o barco 'ma mi nzhodügö cja mar. Nguec'ua 'naxomü cja na 'napa ró sufregö cja ndeje. **26** Na puncjü rgá nzhodügö rgá zopjügö yo nte. Rí cjogü peligro rgá pes'egö cja ndare. Rí cjogü peligro ra ts'acüzgö o mbë'ë. Rí cjogü peligro 'na pje c'o ra tsjacö yo ín menzumögöjme, 'ñe c'o dya ngue ín menzumögöjme. Rí cjogü peligro 'ma rí nzhodügö cja c'o jñifii, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja majyadü, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja barco. Xo rí cjogü peligro 'ma rí chjégöjme c'o cjapü cjuarma. **27** Bübü 'ma rí pëpcö na zëzhi hasta me ni mbotjo ín cuëgö, 'ñe me rí sögö na ü. Bübü 'ma rí bëzhi na puncjü ín ch'jijö. Bübü na puncjü 'ma dya rí sigö o xëdyi, na ngueje ojtjo pje rá sigö. Na puncjü rgá tüsëgö, na ngueje bëtsi c'ü rá jegö.
28 Nujyo, dya nguextjo yo rí sufregö yo. Pama me rí

mbeñegö c'o cjuarma texe cja c'o congregación. **29** Ma bübü 'na cjuarma c'ü dya nda ejme Mizzocjimi, me rí sentiogö nza cja c'ü ri nguetskö c'ü dya nda ri creo. 'Ma cjo c'o cjapü ra tsja na s'o 'na cjuarma, rí ügöbe c'e nte c'ü. Y rí tsegö nza cja 'ma ri nguezgö ro cjagö c'o na s'o. **30** Pe in neji xe rá mangö c'ü pje pjëtscö. Iyö. C'ü rá cjagö dya, rá xi'tsc'öji ja ga cja c'ü dya zëtscö. **31** Na cjuana yo rí xi'tsc'öji; nzi ga mbärä Mizzocjimi c'ü mi ma'tü e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ngue o T'i. Me na nojo Mizzocjimi; ni jyodü nunca rá jëzi rga cjapüji na nojo c'ü. **32** Ma mi bünc'lö a Damasco, o tsja c'e gobernador c'ü vi 'ñeme e rey Aretas, o ngama c'o mi pjörü cja c'o trangoxtji, ngue c'ua 'ma ro pedyegö, ro ts'acüzüji. **33** Pero c'o ín dyocjöjme go pjongüzüji cja 'na ventana c'ü mi bübü cja c'e varda, cjanu o sjöpcüji cja 'naja bos'i. Ró c'ueñegö c'ua cja c'e ciudad, dya pje tsjacö c'e gobernador.

Visiones y revelaciones

12 Dya ni muvi c'ü me rgá mangö c'ü pje pjëtscö. Pero bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o o dyacö e Jesucristo c'ín Jmugöji ró cjinch'igö, 'ñe c'o o jítscö. **2,3** Ya cjogü catorce cje 'ma o zinzgö a jens'e Mizzocjimi. Dya rí pärägö cjo o zinzgö co texe ín cuerpo, cjo nguextjo ín aljma c'ü o zinngui. Nguextjo Mizzocjimi pärä. **4** O zinzgö nu ja me na zö. Je ró ärägö nu c'o jña'a c'o me na sjü c'o dya sö rá xi'tsc'öji. **5** Pero dya rá cjapütsjé na nojo. Ngue

Mizhocjimi c'ü rá cjapcö na nojo, na ngueje ngue c'ü o zinzgö c'ü. C'ü rá xi'tsc'öji ja ga cjazgö, dya ngue c'ü me na nozgö; ngueje c'ü dya ga zëtscö. ⁶Zö ri negö ro xi'tsc'öji c'o me na zö rvá jandagö, pero dya ri locogö. Na ngueje na cjuana c'ü ro xi'tsc'öji. Pero dya rá xi'tsc'öji c'o. In jandgaji ja rgá nzhodügö. Xo in äräji c'o jñia c'o rí xi'tsc'öji. Nguec'ua dya ni jyodü rá xi'tsc'öji c'o me na zö c'o ró jandagö. 'Ma jiyö, ri cijijñigueji c'ü me na jozgö na puncjü, zö dya ga cjazgö nu.

⁷Me na zö c'o o jítscö Mizhocjimi. Pero dya go ne Mizhocjimi c'ü rá cjapcö na nozü rga mangö c'o ró jandagö nu. Nguec'ua o jyëzi Mizhocjimi e Satanás nu c'ü dya jo cjacü rá sufregö nza cja 'ma ri tjociuzgö 'na bidyi. Nuc'ü, me rí sufregö c'ü, ngue c'ua dya rá cjapcö na nozü. ⁸Jñi vez rvá ötügö c'ín Jmugöji ro tsjapü ro c'ueñe c'ü rgá sufregö. ⁹O ndünru c'ua c'ín Jmugöji o xitsigö: "Me rí s'iyats'ügö. ¿Pje xe ni jyonc'ü? 'Ma dya pje ga zëzhi 'na nte, je ngue 'ma jñetse c'ü me na zëtscö, na ngueje rí pjös'ügö c'ü", enzgö c'ín Jmugöji. Nguec'ua me rí mäcjö na puncjü na ngue dya pje ga zëtscö. Rí mäcjö na ngueje bübüzü o poder e Cristo. ¹⁰Na ngue c'ü rgá pépcö e Cristo, me cjacö na s'o yo nte me pjongüzüji cja o jñiñiji, y pje c'o nde rí sufregö. Pero rí mäcjö. Na ngueje 'ma dya ga zëtscö, ngue 'ma ix na cjuana na zëtsi.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

¹¹Na ngue me ró xi'tsc'öji pje pjëtscö, pe in mamaji c'ü rí locogö.

Pero, čja rva cjapü? 'Ma o xi'tsc'ejí c'o xöpüte c'ü dya jo rgá jizhigö, dya i xiqueji c'ü na jo rgá xöpütegö. Nguec'ua ni jyodü rá xi'tsc'öji pje pjëtscö. C'o xöpüte cjapüji ri ngue o apóstole e Cristo c'o me ni muvi. Pero xenda na nozgö, zö dya ni muvizgö. ¹²'Ma mi bünc'ö co nu'tsc'ejí, ró sufregö. Pero ró sido ró pépcö e Cristo. Y ró ejagö c'o me na nojo c'o nunca mi jandagueji. Nguec'ua vi unnc'ejí ngüenda c'ü na cjuana c'ü mi xi'tsc'öji. Nguec'ua in pärägueji c'ü ngue o apóstolezü e Jesucristo. ¹³A poco in cijijñiji c'ü xenda ró s'iyagö na jo c'o 'ñaja congregación que na ngue'tsc'ejí. Bueno, c'ü ró ejagö, ngueje c'ü dya ró jün'c'üji in meriogueji. 'Ma jiyö, rvi sögueji na jyü. Perdonaozgöji c'ü dya ró jün'c'üji in merioji.

¹⁴Dya ra metscö rá 'ñe nuc'üji. Ra zölö na jñi c'ü rga ejë. Y dya rá jün'c'üji in meriogueji. Dya ngue in meriogueji c'o rí mbeñegö, ngue'tsc'ejí me rí mbents'ejí. Dya ngue yo t'i c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rguí mbös'üji nu tataji; ngueje yo nzhante c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rguí mbös'üji nu t'iji. ¹⁵Me rí mäcjö rgá pépcö Mizhocjimi rgá pjöxc'öji, zö me potjo ín cuégö. Nza cja c'ü mas rí netsc'öji, y dya nda in nezgöji.

¹⁶Bübütsc'ejí c'ü ra mama, zö dya ró jüngö c'o merio c'o mi dacöji, pero ró jodügö ja rvá on'c'üji. ¹⁷Rí xi'tsc'öji, 'ma ró xipji c'o cjuarma o ejí o 'ñe zo'c'ejí, dya pje xo jñün'c'üji. ¹⁸Ró xipji e Tito ro ejui c'ü 'na cjuarma, o 'ñe nuc'ejí. ¿Cjo pje c'o o jñün'c'üji e Tito? Iyö, dya pje xo jñün'c'üji. ¿Cjo dya xo

mbents'oji anguez, ja c'o nzi rgá mbents'oji? Jā, xo mbents'oji. ¿Cjo dya xo tsja ja c'o nzi rgá cjagö? Jā, je xo va tsjatjo a cjanu.

¹⁹Nu yo rí xi'tsc'oji, pe in cjijñiji c'ü rrä ñanatsjé cja in jmigueji nza cja 'ma ro cjagö na s'o. Pero dya je ga cjanu. Nu yo rí xi'tsc'oji, jandgagö Mizhocjimi. Y bübü e Cristo co nutscö. Rí s'iyatsc'oji cjuarma. C'ü rgá xi'tsc'oji yo, ngue c'ü mas rí päräji Mizhocjimi. ²⁰Rí negö rí nzhodügueji na jo. In negueji c'ü rá mä'l'c'oji. Pero rí sügö 'ma rá 'ñe nuc'oji, 'na rá tö'tc'iji c'ü dya ri nzhodüji na jo. 'Ma rga cjanu, dya ra sö rá mä'l'c'oji 'ma. Rí sügö 'na rá tö'tc'iji c'ü me ri sögueji o jña, 'ñe me ri ne ra mbë'ts'iji na nojo c'ua ja nzi ga mbézhi c'o 'ñaja. O rá tö'tc'iji ri pötqui sjéyaji, 'ñe ri pötqui huñ's'iji. O rá tö'tc'iji ri pötqui xos'iji o bëchjine, 'ñe me ri pötqui tsjorneji. O rá tö'tc'iji ri cjapquetsjéji rrü notsc'oji nzi 'natsc'oji, 'ñe me ri ñatsjé ri ñatsjégueji. ²¹Bübütsc'oji c'o cja na s'o. In cjijñiji na s'o cja in mü'bügueji. In tsägueji o bëzo o ndixü, 'ñe pje c'o nde in cjaji a cjanu c'o na s'o. Rí sügö, 'ma rá 'ñe nuc'oji, 'na rá tö'tc'iji c'ü dya be ri nzhogü in mü'büji. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjacö me ra sentio ín mü'bügö me rá huë'c'oji.

Advertencias y saludos finales

13 'Ma rá ñecjö na yeje, ya ra zö na jñi c'ü rvá ëgö va. Tsijñiji c'ü t'opjü a cjava: "Ma cjó c'o ra tsja na s'o, ni jyodü yeje o jñi'i c'o o jñanda vi tsja na s'o, c'o ra cöste. Nu'ma, ra sö ra

castigaoji 'ma c'ü", eñe. ²'Ma ró 'ñe zenguats'iji c'ü na yeje, ró zopjü c'o mi cjats'ügueji na s'o, ró xicöji ro nzhogü o mü'büji. 'Ma jiyö, ro castigaogö c'o, 'ma ro ëgö na jñi'i. Nudya, dya rí bünc'ö co nu'tsc'leji. Pero rí zo'c'oji nu'tsc'leji in sido in cjaji c'o na s'o, rí xi'tsc'oji, 'ma rá ñecjö na jñi, rá castigaots'iji. ³Nu 'ma dya in pärägueji cjo rí pätvägö e Cristo, jo rí ñugueji 'ma, 'ma rá ñecjö. Me na zézhi anguez, dya sú ra castigaots'iji. ⁴'Ma o ndäbäji e Cristo cja ngronsi, o jñetse nza cja c'ü dya ma zézhi. Pero bübüütjo dya c'ü, na ngueje c'ü o poder Mizhocjimi o tsjapü o bübüütjo na yeje. Je xo ga cjazgönu. Na ngueje bübü ín mü'n'c'ö e Cristo, jmanch'a rgá zo'c'oji na jo, nza cja c'ü dya ri pë'sc'ö poder. Pero bübüütü o poder Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma dya ra nzhogü in mü'l'bügueji, rí bübü rá castigaots'iji.

⁵Nu'tsc'oji, ngue'tsc'oji ni jyodü rí ñutsjéji cjo na cjuana in 'ñench'e in mü'n'c'oji e Cristo. ¿Cjo bübü in mü'n'c'oji e Cristo? ¿Cjo 'ñünnc'ü in mü'l'büji rí tsjaji ja c'o nzi ga ne? 'Ma jiyö, dya cjuana in ejmeji 'ma. ⁶Pero 'ma bübü in mü'n'c'oji e Cristo, rí te'begö rí unncl'oji ngüenda xo 'ñetscö xo bübüütögö c'ü, y ngue o apóstolezügö c'ü. ⁷'Ma rá 'ñe castigaots'iji, nu'ma, rí pärägueji c'ü rí bünc'ö o poder e Cristo. Pero rí ötcö Mizhocjimi c'ü rí jyézgueji c'o na s'o. Zö rí negö ra jñetse c'ü ngue o apóstolezü e Cristo, pero rí negö mas c'ü rí tsjagueji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. ⁸Ra sö rá zo'c'oji ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo. Pero 'ma ya rgui tsjaji c'o na jo, dya cja

ra sö rá castigaots'üji 'ma. ⁹'Ma na zë'tsc'oji, 'ma in cjaji c'o na jo, dya ni jyodü rá castigaots'üji co o poder Mizophjimi. Ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Y ngue c'ü rí ötcö Mizophjimi, c'ü rí tsjagueji dya c'o na jo. ¹⁰Mizophjimi o dyacö poder, pero dya ngue c'ü rga chjojt'oji; ngueje c'ü rga pjöxc'oji mas rí 'ñejmeji Mizophjimi. Nguec'uua nudya dya rí bünc'ö co nu'tsc'oji, rí pen'c'oji ne carta rí xi'tsc'oji yo, xa'ma rí dyätcägöji ante c'ü rá ēcjö. 'Ma rí tsjaji a cjanu, dya rguí jyodü rá huënch'oji 'ma rá ēcjö.

¹¹Ya rá cjuatügö ne carta. Mizophjimi ra mböxc'üji cjuarma. Jyëziji c'o na s'o, mas rí tsjaji ja

c'o nzi ga ne Mizophjimi. Dyätcäji c'o rí xi'tsc'oji, ngue c'ua ra mäjä in mü'n'c'oji. Rí tsjjijñiji 'natjo in pjeñeji, rí tsärägueji na jo. 'Ma rí tsjaji yo, ra bübüts'oji Mizophjimi c'ü s'iyazgöji 'ñe cjacöji ra mäjä ín mü'n'c'oji, ngue c'ua dya pje rá mbeñeji. ¹²Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji, na ngueje ngue o t'its'oji Mizophjimi. ¹³Bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o rí cärägöjme.

¹⁴Rí ötcö Mizophjimi c'ü mas rí unnc'oji ngüenda in texeji c'ü me nugüji na jo e Jesucristo c'ín Jmugöji. Xo rí ötcö Mizophjimi c'ü mas rí unnc'oji ngüenda c'ü me s'iyazgöji Mizophjimi, 'ñe c'ü bübü ín mü'n'c'oji o Espíritu. Amén.